

אוניברסיטת חיפה

החוג לניהול מידע וידע

מספר הקורס: 218.4010

שם הקורס: אוריינות מידע במאה ה-21

שם המרצה: רותי אש

שעות קבלה: עפ"י תיאום

דואר אלקטרוני: ash ruth3@gmail.com

- מטרת הקורס: חשיפה למורכבותו של המושג "אוריינות מידע", בחינת חשיבותו ומשמעותו בעידן הדיגיטלי על היבטיו השונים. הכרת מודלים ומסמכים מרכזיים בתחום, סטנדרטים, ארגונים העוסקים בנושא, כתבי עת ואתרים בתחום.
- תוכן הקורס בראשי פרקים:

אוריינות מידע – מבוא א. הכרת המושג והגדרותיו, ב. אוריינות מידע במאה ה-21 ג. ארגונים וגופים שונים העוסקים בנושא ד. כתבי-עת בתחום
מודלים באוריינות מידע א. הכרת מודלים מרכזיים וידועים בתחום ב. ביקורת המודלים
אוריינות דיגיטלית- א. הגדרות, ומושגים נלווים ב. אוריינות בעידן הדיגיטלי – הזדמנויות ובעיות בעידן הגוגל ג. הגדרות, מאפיינים וביקורת המושג "דור הנט"

<p>ווב 2.0 – ספרייה 2.0</p> <p>א. הגדרות ומאפיינים</p> <p>ב. ספריות בעידן הווב 2.0</p> <p>ג. הרלבנטיות של כלי ווב 2.0 להקניית אוריינות מידע</p>
<p>סטנדרטים באוריינות מידע</p> <p>א. הכרת סטנדרטים במידענות (K-12 ו-K-16)</p> <p>ב. תכניות הדרכה במיומנויות אוריינות מידע</p>
<p>אוריינות מידע ואתיקה במידע –</p> <p>א. הכרת סוגיות הקשורות להתנהגות אתית במידע</p> <p>ב. אינפו-אתיקה בעידן הדיגיטלי</p> <p>ג. אזרחות דיגיטלית</p> <p>ד. הפער הדיגיטלי ודרכים לצמצומו</p>

● **האופי המתודולוגי של הקורס:**
הקורס יתנהל במתכונת של "קהילת חקר", תוך הצבת שאלות מפתח מרכזיות ובירורן בצוותי חקר.

● **דרישות הקורס:**

- למידה פעילה.
- תרגילים.
- עבודת צוות על נושא נתון והצגתו.
- תרגיל אישי מסכם.

● **הרכב הציון הסופי:**

- נוכחות רציפה במהלך הקורס הינה חובה.
- עבודה קבוצתית (50%)
- מסמך מסכם (50%)

ביבליוגרפיה נבחרת בנושאים השונים:

אוריינות מידע – מבוא ומודלים

- Addison, C. & Meyers, E. (2013). Perspectives on information literacy: a framework for conceptual understanding *Information Research*, **18**(3) paper C27. Retrieved from <http://InformationR.net/ir/18-3/colis/paperC27.html>
- Baker, K. (2013). *Information Literacy and Cultural heritage – Developing a model for lifelong learning*. Chandos Information, p. 71-94.
- Bowden, D. (2001). Information and digital literacies; a review of concepts. *Journal of Documentation*.
Retrieved from
<http://arizona.openrepository.com/arizona/bitstream/10150/105803/1/bawden.pdf>
- Chevillotte, Sylvie. (2010) Information Literacy, *Encyclopedia of Library and Information Sciences*, Third Edition, 1: 1, 2421 – 2428
- CILIP (2004). *Information literacy: definition*. Retrieved, from <http://www.cilip.org.uk/get-involved/advocacy/information-literacy/pages/definition.aspx>
- Crawford, J., & Irving, C. (2013). Information literacy and lifelong learning policy issues, the workplace, health and public libraries. Burlington: Elsevier Science.
- Eisenberg, M. B. (2004) *Information literacy : essential skills for the information age*. Westport, Conn. : Libraries Unlimited.
- Head, A. J., Hoek, M. V., Eschler, J., & Fullerton, S. (2013). What information competencies matter in today's workplace?. *Library and Information Research*, 37(114), 74-104.
- Kuhlthau, C. C. (1999). Accommodating the User's Information Search Process: Challenges for Information. *Bulletin of the American Society for Information Science*, 5(3). Retrieved January 21, 2011, from <http://www.asis.org/Bulletin/Feb-99/kuhlthau.html>
- Kuhlthau, C. C, Heinstrom, J, & Todd, R. J. (2008). The information search process revisited: is the model still useful? *IR Information Research*, **13**(4). Available at <http://InformationR.net/ir/13-4/paper355.html>
- Martin, J. (2013). Refreshing Information Literacy: Learning from Recent British Information Literacy Models. *Communications in Information Literacy*, 7(2). Retrieved from: <http://www.comminfolit.org/index.php?journal=cil&page=article&op=view&path%5B%5D=v7i2p114&path%5B%5D=169>

NFIL, *What is Information Literacy?* <http://infolit.org/about-the-national-forum/>

Riedling, A. M. (2002) *Learning to learn : a guide to information literacy*. New York : Neal-Schuman Publishers. Chapter 1, 5.

The Big6 Information and Technology for students achievements
<http://www.big6.com/>

Welsh, D., & Wright, M. (2010). *Information Literacy in the Digital Age: An Evidence-based Approach*. Witney: Chandos Publishing

אוריינות דיגיטלית ודור הנט

עשת, י. (2003). אוריינות דיגיטלית: תנאי להישרדות בעידן המודרני, תרבות דיגיטלית, איגוד האינטרנט הישראלי. אוחרזר ב-21 ינואר 2011 מ-
http://www.isoc.org.il/magazine/magazine4_6.html

Buckingham, D., & Willett, R. (2006). *Digital generations: children, young people, and new media*. Mahwah, N.J.: Lawrence Erlbaum Associates, Publishers.

Lankshear, C. & Knobel, M. (2008) *Digital literacies : concepts, policies and practices*. New York: Peter Lang, p. 18, 28.

Mesch, G. S., & Talmud, I. (2010). *Wired youth the social world of adolescence in the information age*. New York: Routledge.

Palfrey, J., & Gasser, U. (2008). *Born digital* . New York: Basic Books.

Pedro, F. (2006). The New Millennium Learners: challenging our views on ICT and learning. OECD. Retrieved from www.oecd.org/dataoecd/1/1/38358359

Tapscott, D. (1998). *Growing up digital: the rise of the net generation*. New York: McGraw-Hill.

ווב 2.0 ספרייה 2.0 אוריינות 2.0

[Bobish, Greg \(2010\) INSTRUCTION 2.0 - WHAT ARE WE ACTUALLY DOING?, COMMUNICATIONS IN INFORMATION LITERACY, VOL 4, NO 1.](#)

Godwin P. & Parker, J. (2008) *Information literacy meets library 2.0*. London : Facet Publ. Chapter 2.

Godwin, P. (2012). *Information literacy beyond library 2.0*. London: Facet.

Maness, J. (2006). Library 2.0 Theory: Web 2.0 and Its Implications for Libraries. *Webology*, 3 (2), Article 25. Available at: <http://www.webology.ir/2006/v3n2/a25.html>

Spiranec, S., & Mihaela, B. Z. (2010). Information literacy 2.0: Hype or discourse refinement? *Journal of Documentation*, 66(1), 140-153. doi:<http://dx.doi.org/10.1108/00220411011016407>

Tuominen, K. (2007). Information literacy 2.0. *Making a difference: moving towards Library 2.0*. retrieved from:
<http://ojs.tsv.fi/index.php/signum/article/download/3440/3190%E2%80%8F>

סטנדרטים באוריינות מידע

ACRL (2000) *Information Literacy Competency Standards for Higher Education*, Chicago, Illinois.

<http://www.ala.org/ala/mgrps/divs/acrl/standards/informationliteracycompetency.cfm>

ALA (1998), *Information literacy standards for student learning*, Chicago : American Library Association. Retrieved from:

http://umanitoba.ca/libraries/units/education/media/InformationLiteracyStandards_final.pdf

Assessments of Information Literacy Available Online. Retrieved from:

<http://ifmueller.faculty.noctrl.edu/infolitassessments.htm>

אינפואתיקה – אתיקה במידע

אשנב אנשים למען שימוש נכון באינטרנט : <http://eshnav.org.il>

אבני, ע'., רותם, א'. (2011). אוריינות אתית בעידן הדיגיטאלי – ממיומנות לתפיסת עולם. מתקוונים לאתיקה. אוחר מ: <http://ianethics.com/wp-content/uploads/2011/06/Ethical-Literacy-AI.pdf>

אבני, ע'., רותם, א'. (ללא תאריך). העתקה ופליגיאט - מהו פליגיאט? על המושג ועל התפשטות התופעה.
מתקונים לאתיקה. אוחר מ: http://ianethics.com/?page_id=1019

ברץ, לא', ריינגולד, ר'. (2007). העתקה בעידן האינטרנט (I googled it). המכללה האקדמית אחווה (דו"ח
מחקר מוגש למכון מופ"ת). מס"ע, אוחר מ: <http://portal.macam.ac.il/ArticlePage.aspx?id=1800&referer=useJsHistoryBack>

The Clinton-Gore Administration: From Digital Divide to Digital Opportunity
<http://clinton4.nara.gov/WH/New/digitaldivide/>

שונות:

Bruce, C., Candy, P. C., & Klaus, H. (2000). *Information literacy around the world: advances in programs and research*. Wagga Wagga, N.S.W.: Centre for Information Studies, Charles Sturt University.